

RIDF-XVI अंतर्गत नाबार्ड अर्थसहाय्यित
मेगा पाणलोट विकास कार्यक्रम
सन २०१०-११ करिता निधी वितरीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक नाबार्ड-२०१०/प्र.क्र.१४९/जल-७,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : ११ मार्च, २०११.

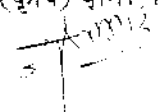
वाचा :- शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,

- १) क्र.नाबार्ड-२००९/प्र.क्र.४९/जल-७, दिनांक २९/१०/२००९ व १२/११/२००९.
- २) क्र.नाबार्ड-२०१०/प्र.क्र.९१/जल-७, दिनांक ३/६/२०१०.
- ३) नाबार्डचे पत्र क्र.NB.MRO/SPD/RIDF-XVI (Maharashtra) ११३ PSC/२०१०-११
दिनांक २४ नोव्हेंबर, २०१०.
- ४) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्र.नाबार्ड-२००९/प्र.क्र.९१/जल-७,
दिनांक १८/१/२०११.
- ५) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्र.नाबार्ड-२०१०/प्र.क्र.१४९/जल-७,
दि.२२/२/२०११,
- ६) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, क्र.नाबार्ड-२०१०/प्र.क्र.१८८/जल-७, दि.१/३/२०११
- ७) संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे यांचे पत्र क्र.मृदसं/आरआयडीएफ/अनुदान/
मृद-२/५८७/११, दिनांक ३/३/२०११

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राज्यातील पड्डीक तसेच अवनत जमिनीचा विकास करण्यासाठी शासनाने पाणलोट विकास कार्यक्रमावर भर दिलेला आहे. राज्यातील जलसंधारण कार्यक्रमाच्या नियोजनाची, प्रकल्प अंमलबजावणीची पुनर्रचना करून पाणलोट विकासाचा कार्यक्रम सन १९९६ पासून एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रम म्हणून राबविण्यात येत आहे. याशिवाय राज्यात पाणलोट विकासाच्या विविध राज्य व केंद्र पुरस्कृत योजनांची अंमलबजावणी देखील करण्यात येत आहे.

राज्यातील पाणलोट विकास कार्यक्रमांतर्गत सध्याच्या भूजलाची स्थिती तसेच भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा (GSDA) आणि महाराष्ट्र सुदूर संवेदन केंद्र, नागपूर (MRSAC) यांच्या अहवालानुसार एकूण GSDA च्या १५३१ पाणलोटपैकी ७९३ पाणलोट हे उच्च (High), मध्यम (Moderat), कमी (Low) व अत्यंत कमी (Least) प्राथमिकता असलेले पाणलोट आहेत. सदर मेगा पाणलोटपैकी एकूण ६८ मेगा पाणलोट (२६० Clusters) सन २००९-१० पासून विकसित करण्यास निवडण्यात आले आहेत. याकरिता नाबार्डच्या सहकार्याने आयुक्त (कृषि) यांनी मार्गदर्शक सूचना

..२/-

तयार केल्या आहेत. या मार्गदर्शक सूचनांनुसार २६० प्रकल्पांचे सविस्तर प्रकल्प अहवाल तयार करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. सदर २६० प्रकल्पांपैकी नाबार्डने आतापर्यंत १७ प्रकल्पांच्या सविस्तर प्रकल्प अहवालास मान्यता दिली आहे.

संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, पुणे यांच्या संदर्भाधीन दि.३/३/२०११ च्या प्रस्तावानुसार नागपूर व अकोला जिल्ह्यातील ६ प्रकल्पांकरिता निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सन २०१०-११ या वर्षाकरिता नाबार्डने आतापर्यंत मान्यता दिलेल्या १७ प्रकल्पांपैकी नागपूर व अकोला जिल्ह्यातील ६ प्रकल्पांना प्रशासकीय खर्च, प्रवेश प्रेरक उपक्रम व पाणलोटतील कामांसाठी खालीलप्रमाणे निधी मंजूर व वितरीत करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

अ. क्र.	तालुका/ जिल्हा	प्रकल्प कार्यान्वयन संस्था	प्रकल्पाचे नांव (कलस्टर)	माहे मार्च, २०११ अखेर निधी मागणी (रु.लाख)						
				प्रशासकीय खर्च				प्रेरक प्रवेश उपक्रम	पाणलोट तीन कामे	एकूण
				पाणलोट समिती	पाणलोट पथक	PIA	एकूण			
१	ता.हिंगणा जि.नागपूर	वन विभाग	RIDF-1-WRWB-2	०.१९४५	०.२८५	१.८४	२.८७	१२.५०	४५.००	६०.३७
२	ता.हिंगणा/ काटोल जि.नागपूर	ता.कृ.अ. हिंगणा	RIDF-2-WRWB-2	१.४८५	०.२८५			९.५०	४८.५१	५८.०१ +७.३४ ६५.३५
३	ता.हिंगणा/ काटोल जि.नागपूर	ता.कृ.अ. काटोल	RIDF-3-WRWB-2	१.८५५	०.२८५	१.८४	७.३४	१२.३०	६२.९०	७५.२०
४	ता.हिंगणा/ काटोल/ नागपूर जि.नागपूर	ता.कृ.अ. काटोल	RIDF-4-WRWB-2	१.३०	०.२८५			१५.३०	४५.७१	६१.०१
			एकूण	५.३८५	१.१४	३.६८	१०.३१	४९.६०	२०२.१२	२६१.९३
५	ता.पातूर जि.अकोला	ता.कृ.अ. पातूर	RIDF-1-PTMN2	१.११५	०.२८५	१.८४	३.९	१५.८३	४५.७३	६१.५६ +३.९ ६५.४६
			RIDF-2-PTMN2	०.३७५	०.२८५			९.६२	३३.९९	४२.८१
			एकूण	१.४९	०.५७	१.८४	३.९	२५.४५	७९.९२	१०८.२७
			एकूण	६.८८	१.७१	५.५२	१४.११	७५.०५	२८१.०४	३७०.२०

२. हा निधी संबंधीत प्रकल्पांना वितरीत करण्यासाठी आयुक्त (कृषि), पुणे यांना आहरण व सवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. तसेच सदर निधी संबंधित जिल्ह्यांना वितरीत करण्यास आयुक्त (कृषि) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

३. उपरोक्त प्रयोजनासाठी झालेला खर्च हा खालील लेखाशिर्षाखाली मंजूर केलेल्या तरतुदीतून भागविण्यात यावा.

मागणी क्र.एल-७

४४०२-मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च

१०२-मृदसंधारण, १०२ (दोन) पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना- राज्य योजनांतर्गत योजना,

१०२ (०१)(२२) मृदसंधारणाच्या उपाययोजनांद्वारे जमिनीचा विकास -

नाबार्ड अर्थसहाय्य (योजनांतर्गत) (दत्तमत)

(४४०२ २३८७), ३१ सहायक अनुदान

जा. १०/११/११

४. उपरोक्त मंजूर केलेला निधी ज्या प्रयोजनासाठी वितरीत करण्यात आला आहे त्याच प्रयोजनासाठी खर्च होईल याची जबाबदारी आयुक्त (कृषि), पुणे यांची राहिल. मंजूर केलेल्या निधीतून झालेल्या कामांचा मासिक प्रगती अहवाल न चुकता शासनास सादर करावा.

५. सदर शासन निर्णय शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्र.२०११०३१५२२२६२००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(ना. श्री. कराड)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

मा. राज्यपाल यांचे सचिव,

मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव,

मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव

मा. मंत्री (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव

मा. राज्यमंत्री (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव

सर्व मा. मंत्री / मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,

मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण सल्लागार परिषद.

मुख्य सचिव यांचे सचिव,

सर्व अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालयीन विभाग

विभागीय आयुक्त, नागपूर/अमरावती,

आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे,

संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे

महाव्यवस्थापक, नाबार्ड, पुणे.

सर्व संचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे

मुख्य अभियंता, लघु पाटबंधारे (स्थानिक स्तर), पुणे

संचालक, सामाजिक वनीकरण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,

संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे,

जिल्हाधिकारी, नागपूर/ अकोला,

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद / प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा, नागपूर/ अकोला,

सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक,

संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई,

महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क, मुंबई (प्रसिध्दी करीता),

सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी,

महाराष्ट्र राज्य जलसंधारण सल्लागार परिषदेचे सर्व अशासकीय सदस्य,

महालेखापाल, (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र १ व २, मुंबई व नागपूर,

महालेखापाल, (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १ व २, मुंबई व नागपूर,

जिल्हा कोषागार अधिकारी, नागपूर/ अकोला,

सर्व मंत्रालयीन विभाग,

सर्व सहसचिव / उप सचिव / अवर सचिव / कार्यासन अधिकारी, ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

निवडनस्ती-जल-७ .